

Előterjesztés
Hajdúhadház Város Önkormányzata
Szociális, Családvédelmi és Egészségügyi Bizottsága Elnökétől
a Képviselő-testület 2015. május 28-án tartandó ülésére

Tárgy: Átfogó értékelés Hajdúhadház Város Önkormányzata 2014. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról

Illetékes bizottság: Szociális, Családvédelmi és Egészségügyi Bizottság

Döntési dokumentumok száma: 1 db

Döntési dokumentumok típusa határozati javaslat

Nyílt/zárt ülés: nyílt ülés

Szavazás módja: nyílt, egyszerű többség

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése szerint a települési önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-ig – a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet 10. számú mellékletében foglalt tartalommal – átfogó értékelést készít.

Az értékelést - a képviselő-testület általi megtárgyalást követően – meg kell küldeni a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya részére.

Hajdúhadház Város Önkormányzata 2014. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról szóló átfogó értékelés elkészült.

Fentiek alapján kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni és az alábbi határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Határozati javaslat:

...../2015. (V. 28.) HÖ. számú határozat

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete megtárgyalta Hajdúhadház Város Önkormányzata **2014. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelést (1. számú melléklet)** és úgy döntött, hogy azt elfogadja.

Felkéri Csáfordi Dénes polgármestert, hogy az átfogó értékelést küldje meg a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya részére.

Határidő: azonnal

Felelős: Csáfordi Dénes polgármester

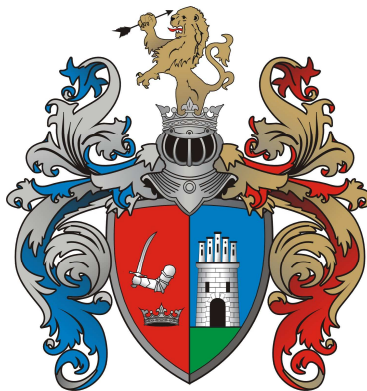
...../2015. (V. 28.) HÖ. számú határozat 1. számú melléklete

Átfogó értékelés

Hajdúhadház Város Önkormányzata

2014. évi

gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról

értékelés

Hajdúhadház Város Önkormányzata 2014. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelése a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése alapján, a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet 10. számú mellékletében foglalt tartalmi követelményeknek megfelelően készült.

1. Hajdúhadház Város demográfiai mutatói

Hajdúhadház Város állandó lakosainak száma 2014. december 31-én 13367 fő volt. A városban 6754 nő és 6613 férfi él.

A 0-18 éves gyermekek száma 3821 fő, melyből 1955 fiú, 1866 lány. Látható, hogy a teljes lakosság 28,5 %-a kiskorú.

Hajdúhadház állandó lakosainak száma életkor és nemek szerint a 2014. évben			
Életkor	Férfi	Nő	Összesen
0 -3	389	401	790
4 - 14	1133	1042	2175
15 -18	433	423	856
19 -62	4043	3802	7845
63-	615	1085	1700
Összesen	6613	6753	13366

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások biztosítása

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban:Gyvt.) 14. § (1) bekezdésében foglalt meghatározás szerint a gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A gyermekek védelmét biztosítják a pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, a gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések.

A pénzbeli és természetbeni ellátások célja az, hogy a szociálisan hátrányos helyzetben lévő családokat segítsék annak érdekében, hogy a gyermek családi környezetben történő ellátása biztosított legyen.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

Hajdúhadház Város Önkormányzata Jegyzője a 2014. évben 795 család 2913 gyermeke vonatkozásában állapította meg – a Gyvt. 19. §-a szerinti - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot.

A 2014. évben 2922 fő volt az ellátást kérők száma, melyből 9 kérelmet kellett elutasítani.

Az elutasítás okai:

- 1 fő esetében az egy főre jutó jövedelem meghaladta a jogszabályban előírt jövedelemhatárt,
- 5 fő esetében azért kellett a kérelmet elutasítani, mert a kérelem idő előttinek minősült, (a vonatkozó jogszabály által a kérelem benyújtása legkorábbi időpontjaként meghatározott időpont előtt került sor a kérelem benyújtására)
- 3 fő (nagykorú) esetében azért kellett a kérelmet elutasítani, mert a vonatkozó jogszabályban előírt jogosultsági alapfeltételnek nem felelt meg, miszerint a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig nem volt jogosult rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre felhasznált összeg 2014-ben 33.201.000,- Ft volt.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült gyermekek közül 26 gyermek tartósan beteg, fogyatékos. Az érintett családok 55,8 %-ában nevelkedik 3 vagy annál több gyermek. Összesen 342 egyedülálló szülő gyermeke részesült az ellátásban.

Az ellátásban részesülő gyermekek és a 0-18 éves gyermekek (3821 fő) számát összevetve megállapítható, hogy Hajdúhadházon a gyermekek 76%-a részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére, ingyenes tankönyvre. A Gyvt. 20/A. §-a értelmében a gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a tárgyév augusztus 01-jén fennáll (a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel), valamint a tárgyév november 01-jén fennáll (a tárgyév november hónapjára tekintettel) természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma 2014-ben

	- 6	7 - 14	15 - 18	19 -	Összesen
Gyermekek száma	979	1320	521	93	2913
Ebből tartósan beteg, fogyatékos	9	11	6	0	26

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult családok száma a gyermekek száma szerint 2014-ben

	1	2	3	4 vagy 5	6 vagy annál több	Összesen
	gyermekes családok száma					
Családok száma	154	197	169	161	114	795
Ebből: egyedülálló szülő	55	85	79	74	49	342

Óvodáztatási támogatás

Hajdúhadház Város Önkormányzata Jegyzője 2014-ben 349 főt részesített – a Gyvt. 20/C. §-a szerinti – óvodáztatási támogatásban.

A 349 főből 111 fő első alkalommal, 238 fő második és további alkalmakkor részesült óvodáztatási támogatásban.

Óvodáztatási támogatásban részesített gyermekek száma támogatási alkalmak és életkor szerint a 2014. évben		
		Támogatásban részesített gyermekek száma (pénzbeli)
Első alkalommal		111
Ebből:	3 éves	73
	4 éves	38
Második és további alkalmakkor		238
Ebből:	3 éves	1
	4 éves	68
	5 éves	68
	6 éves	65
	7 éves	36
2014. évben támogatásban részesítettek száma összesen		238

Összesen 24 fő kérelmét kellett elutasítani, melyből

- 4 fő esetében a kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasítására került sor, tekintettel arra, hogy az óvodáztatási támogatás iránti kérelmet a szülői felügyeletet gyakorló szülő vagy a családbafogadó gyám annak az óvodai nevelési évnek a kezdetéig nem terjesztette elő, amely évben a gyermek az ötödik életévét betölti.

- 9 fő esetében a gyermek rendszeres óvodába járását, mint jogosultsági feltételt vizsgálni nem tudtuk, tekintettel arra, hogy a kiskorú még nem járt két hónapot az óvodába,

- 11 fő kérelme azért került elutasításra, mert a gyermek nem járt rendszeresen óvodába, az igazolatlan, vagy a szülő által igazolt hiányzások száma meghaladta a vonatkozó jogszabályban előírt időszakra vonatkozó óvodai nevelési napok 25%-át.

Az óvodáztatási támogatásra való jogosultság megszüntetésének száma és okai:

2014-ben összesen 25 fő esetében került sor megszüntetésre, melyből

- 5 fő esetében a gyermek halmozottan hátrányos helyzete, mint a továbbfolyósítás alapfeltétele nem állt fenn a vonatkozó jogszabályban megjelölt időpontban,

- 20 fő esetében a nevelési intézményből való magas számú hiányzás miatt került sor megszüntetésre.

Az óvodáztatási támogatásra felhasznált összeg 2014-ben 6.970.000,- Ft volt.

A támogatást kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adat a rossz anyagi helyzet. Hajdúhadházon a támogatott családok több mint felében a szülők munkanélküli ellátásokból élnek illetve nem rendelkeznek semmilyen jövedelemmel, ezért egy-egy váratlan kiadás, betegség, magasabb közüzemi számla létfenntartási gondokat okozhat.

Önkormányzati segély

Az átmeneti segély, a temetési segély és a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás összevonásával létrejött önkormányzati segély megállapításának szabályait Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 7/2012. (III.08.) önkormányzati rendeletében rögzítette. **Az önkormányzati segélyre vonatkozó rendelkezések 2014. január 1. napjától 2015. február 28. napjáig voltak hatályban.**

Az önkormányzati segély a létfenntartását veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére volt nyújtható, ha családjukban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladta meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át.

Az önkormányzati rendelet alapján

1. Létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzet különösen:

- a) hirtelen fellépő betegség, baleset, gyógyászati segédeszköz beszerzése
- b) hozzátartozó halála
- c) ellátatlan marad (munkaviszony megszűnése, NYUFI, önkormányzat, MÁK által folyósított ellátás megszűnése)
- d) a lakhatás körülményeiben elemi csapás, vagy humanitárius katasztrófa miatt bekövetkezett körülmény, mely a kérelmező vagy családtagja, családtagjai életét, egészségét, kiskorú gyermekének egészséges értelmi, érzelmi fejlődését veszélyezteti
- e) kérelmező sérelmére elkövetett bűncselekmény, szabálysértés miatti élethelyzet
- f) szociális válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartása, a gyermek fogadásának előkészítéséhez kapcsolódó kiadások.

2. Időszakosan bekövetkező, vagy tartósan fennálló létfenntartási gond különösen:

- a) krónikus betegség miatti gyógykezelés, gyógyászati segédeszköz beszerzése, gyógyszereszköz szükséglet
- b) közüzemi szolgáltatás éves elszámoló számla kifizetése, kikapcsolt közüzemi szolgáltatás újra üzembe helyezése
- c) nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásának, illetőleg a gyermek családba való visszakerülésének elősegítése.

Az önkormányzati segély formái:

- a) alkalmanként adott segély pénzbeli ellátásként
- b) természetben nyújtott ellátásként élelmiszerre, tankönyvre, tüzelőre, a közüzemi díjakra, illetve a gyermekintézmények térítési díjának kifizetésére, valamint a család szükségletét szolgáló gazdálkodást segítő támogatásra
- c) az elhunyt személy eltemettetésének költségeihez való hozzájárulásként nyújtott önkormányzati segély
- d) rendkívüli gyógyszersegély.

Az a), b) és d) pontokban meghatározott segély egy alkalommal folyósított összege, természetben nyújtott ellátás esetén annak pénzbeli ellenértéke nem lehetett kevesebb az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 10%-ánál.

2014. évben összesen 495 személy részesült önkormányzati segélyben 637 esetben. 2014-ben 143 fő kapott kiskorú részére támogatást (szemüvegvásárlás, orvosi kezelés, tápszer, kapcsolattartás, gyógyszer, iskolai tanulmányokkal kapcsolatos költségek).

Önkormányzati segély 2014. évben			
	Támogatásban részesített személyek száma (pénzbeli)	Támogatási esetek (pénzbeli)	Felhasznált összeg (E Ft, kerekítve)
Egyszer részesült segélyben	375	375	1313
Kétszer részesült támogatásban	98	196	1174
Háromszor vagy többször részesült segélyben	22	66	603
Összesen	495	637	3090

Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális, Családvédelmi és Egészségügyi Bizottságának összesen 610 fő kérelmét kellett elutasítani, melyből

- 38 fő esetében a családban az egy főre jutó havi nettó jövedelem meghaladta a vonatkozó helyi rendeletben rögzített jövedelemhatárt,
- 572 fő esetében pedig a hatáskörrel rendelkező szerv megállapította a jogosultságot a jövedelem alapján, azonban ezen személyek nem voltak létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetben.

A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítása

A Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzője 2014-ben 138 gyermek (ebből 16 nagykorú) esetében állapította meg, hogy hátrányos helyzetű, 1994 gyermek (ebből 101 nagykorú) esetében, hogy halmozottan hátrányos helyzetű.

Összesen 38 fő (31 kiskorú és 7 nagykorú) kérelmét kellett elutasítani, tekintettel arra, hogy a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 67/A. § (1)-(2) bekezdéseiben meghatározott körülmények közül egy sem állt fenn.

A gyermekétkeztetés megoldásának módjai

Hajdúhadházon a gyermekétkeztetésben a Hajdúhadház Városi Önkormányzat Városgondnoksága által működtetett három konyha és a Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsőde konyhája vesz részt. A Városgondnokság által működtetett konyhák közül kettő az iskolai nevelésben résztvevő, egy konyha az óvodai nevelésben résztvevő gyermekek számára főz.

Hajdúhadházon az önkormányzat fenntartásában három óvoda működik, melyek az Aranykapu Óvoda, a Három Szirom Óvoda és a Szivárvány Óvoda.

Aranykapu Óvoda

Az Aranykapu Óvodában 2014 januárjától augusztusig 150 férőhelyen 154 fő volt. Ebből 8 SNI-s gyermek volt, akik plusz 12 főnek számítottak, így összesen 177 gyermek volt a hat csoportban. Az óvoda kihasználtsága ebben az időszakban így 118 %-os volt.

Csoportlétszám és kihasználtság a 2014/2015. nevelési évben az Aranykapu Óvodában

	Süni	Katica	Maci	Manó	Napsugár	Csillag
Csoportlétszám	30	31	29	28	30	29
Kihasználtság (SNI-s gyermekek figyelembe vételével)	120 %	124 %	116 %	112 %	120 %	116 %

A gyermekétkeztetésben résztvevők száma az Aranykapu Óvodában havonta változott. A 2014-es évben átlagosan 9 gyermek vonatkozásában fizettek 100%-os térítési díjat, 1 gyermek vonatkozásában fizettek 50 %-os térítési díjat az étkezésért, és 130 gyermek volt jogosult ingyenes étkezésre.

Három Szirom Óvoda

A 2013/2014. nevelési év október 01-jei statisztikai adatai szerint 142 férőhelyen 161 gyermek volt, így a kihasználtság 113,3 %-os volt. Összesen 160 gyermek vett részt a gyermekétkeztetésben (1 gyermek speciális étrend miatt nem étkezett), 6 gyermek részesült kedvezményes étkezésben. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 136 gyermek részesült. A Három Szirom Óvodába járó hátrányos helyzetű gyermekek száma 56 fő, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 80 fő volt.

A 2014/2015. nevelési év október 01-jei statisztikai adatai szerint 175 férőhelyen 161 gyermek volt, így a kihasználtság 92 %-os volt. Összesen 160 gyermek vett részt a gyermekétkeztetésben (1 gyermek speciális étrend miatt nem étkezett), 4 gyermek részesült kedvezményes étkezésben. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 143 gyermek részesült. A Három Szirom Óvodába járó hátrányos helyzetű gyermekek száma 59 fő, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 84 fő volt.

Szivárvány Óvoda

A Szivárvány Óvodában 2014. szeptemberétől 175 férőhelyen 162 gyermek kezdte el a nevelési évet. A sajátos nevelési igényű ellátottak száma 2014. január hónaptól augusztus 31-ig 1 fő, 2014.szeptember 1-től 4 fő volt (Szakértői vélemény alapján). Így az ellátottság szempontjából 166 fő részesült óvodai nevelésben. A férőhely kihasználtsága 95%-os volt.

Az óvodában átlagosan 152 gyermek vett részt a gyermekétkeztetésben, ebből 1 fő 100 %-os térítési díjat fizetett, 2 fő 50 %-os kedvezményben részesült és 149 fő ingyenesen étkezett.

A fenti adatokból kitűnik, hogy az óvodák jó kihasználtsággal működnek. Az önkormányzatnak, mint fenntartónak rendkívül fontos feladata, hogy zavartalan működésüket biztosítsa.

Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Hajdúhadházon a Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Hajdúhadházi Tankerülete fenntartásában működik. Az oktatási intézményt Hajdúhadház Város Önkormányzata működteti.

Az oktatási intézmény 2014/2015. tanév első félév végi adatai szerint a 61 osztályban 1153 gyermek tanul, hatféle tantervi programmal. Az intézmény szakmai alapidokumentuma alapján a Bocskai tér 14. szám alatti épület férőhelyeinek száma 850 fő, a Szilágyi Dániel u. 2-4. szám alatti épületé 770 fő, a Rákóczi u. 50. szám alatti épületé 160 fő.

Az első félév zárásakor a központi épületben 638 gyermek tanult, a Szilágyi Dániel utcai épületben 445, a Rákóczi utcai épületben 70 gyermek, akik szakértői vélemény alapján enyhe értelmi fogyatékos, SNI-s tanulók.

A beilleszkedési, magatartási, tanulási zavaros (BTM-es) tanulók száma 314 fő, ebből 214 alsós, 100 felső tagozatos. A beintegrált SNI-s tanulók száma 24.

Az intézménybe járó hátrányos helyzetű tanulók száma 837, halmozottan hátrányos helyzetű 691 gyermek.

A kéttannyelvű, a művészeti képzés és az eltérő tantervű SNi-s osztályok mellett testnevelés, matematika-informatika tagozatok osztályok működnek, hogy minden gyermek a képességei kibontakoztatásának legjobban megfelelő nevelésben részesüljön. A tehetséggondozás és hátránykompenzálás legfontosabb színtere a sport és a művészeti oktatás. A tanórai és tanórán kívüli foglalkozások, a sport szakkörök (kosárlabda, párbajtőr, foci, karate, sakk, önkormányzati pályázati forrásból – lovaglás stb.) valamint az alapfokú művészetoktatás mind a négy művészeti ágban, biztosítja az egész napos iskolai tehetségfejlesztést.

A 2015. márciusi adatok szerint az iskolában 619 gyermek háromszori, 461 gyermek egyszeri étkezésben részesült, akik 100 %-os kedvezményre jogosultak. Továbbá 50 %-os kedvezményre 6 napközi gyermek és 1 menzás gyermek volt jogosult. Az adatok a napi hiányzások és a szülői igények függvényében változtak (+/- 10 %).

Szociális nyári gyermekétkeztetés

Hajdúhadház Város Önkormányzata 2014-ben is részt vett a nyári gyermekétkeztetésben, mely során 2014. június 16 - 2014. augusztus 15. közötti időszak 45 munkanapján 1332 rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családban nevelkedő gyermek részére napi egyszeri meleg étkeztetést (ebéd) biztosított.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

3.1. Gyermekjóléti szolgáltatás

Gyermekjólét Szolgálat

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény értelmében minden települési önkormányzatnak gyermekjóléti szolgáltatást kell biztosítania a településen. Hajdúhadházon a gyermekjóléti szolgáltatást a Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás által fenntartott Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat látja el.

Tárgyi feltételek

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat székhelyintézménye Tégláson, a Liget u. 1. sz. alatt működik, a Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Területi Irodája Hajdúhadházon, a Béke u. 54/B. sz. alatt működő intézmény.

A Hajdúhadházon működő Területi Iroda felújított és akadálymentesített épületben működik, az irodahelyiségek jól felszereltek, interjú szoba és közösségi terem is a családgondozók rendelkezésére áll. A kliensek komfortos körülmények között várakozhatnak és vehetik igénybe a gyermekjóléti szolgáltatást.

A területi irodában két egymástól független, önálló szakmai egység működik. Az iratok iktatása a gyermekjóléti szolgálatnál – a korábbi évek gyakorlatához hasonlóan – a családsegítő szakmai csoporttól elkülönülten történik, jelenleg adminisztrátor hiányában a családgondozó asszisztens végzi. A szolgálatnál külön irattár van, így az irattározás helyben történik, elkülönülten.

Minden dolgozó rendelkezik a kor igényének megfelelő számítógéppel, mely hálózatba van kötve, illetve rendelkezésre áll központi és irodánkenti nyomtató is. Az internetes hozzáférés

saját számítógépen biztosított, minden családgondozó rendelkezik saját Ügyfélkapuval, így a Központi Elektronikus igénybevevői nyilvántartásba (KENYSZI) történő adatszolgáltatási kötelezettségét, mint adatszolgáltató, önállóan teljesíti. Ha a szakmai tevékenység az első interjú/tanácsadás kapcsán tett intézkedéssel nem zárható le, akkor a családgondozó és az ügyfél a személyes gondoskodás tartalmát és menetét írásbeli megállapodásban fogalmazza meg. A családgondozó kitölti a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997. (XII. 17.) Korm. rendelet mellékletében előírt adatlaprendszer vonatkozó dokumentumait és az **együttműködési megállapodás megkötésének dátumával a szolgálat a szolgáltatásra vonatkozó igényt nyilvántartásba veszi.**

A területi iroda két elérhető telefonvonallal rendelkezik, illetve a belső telefonhívások is biztosítottak.

Hajdúhadház Város Önkormányzata 2014. évben is biztosította a területi iroda munkatársai számára a munkavégzéshez – családlátogatások- szükséges hivatali gépkocsi használatot.

Személyi feltételek

A Területi irodában 2014-ben 14 fő jogszabályban meghatározott szakirányú felsőfokú végzettséggel rendelkező szakember biztosította a szolgáltatást, valamint 1 fő középfokú szakirányú végzettséggel rendelkező családgondozó asszisztens tevékenykedett a szolgálatnál, aki a adminisztratív- koordináló feladatokat is ellátta.

Az ellátotti létszám 2014. ben átlagosan a következőképpen alakult:

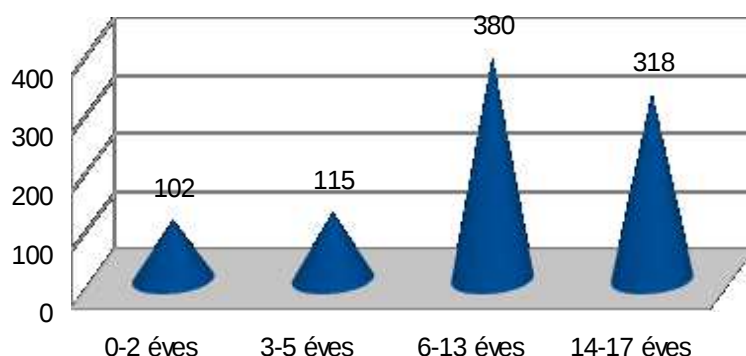
Név	Gondozott gyermek száma	Családok száma	Lezárt gyermek száma	Lezárt családszám	Megjegyzés
Kiss-Király Katalin	124	50	56	33	
Ölveti Gáborné	18	5	18	15	
Tóthné Szabó Zsuzsa	110	37	55	29	
Hunyadi Margit	112	39	43	17	
Komjáthiné Boros Márta	118	61	74	41	
Sajgóné Vinnai Annamária	132	55	67	34	
Póti Sándor Attiláné	80	41	52	32	2014.08.01. napjától áll fenn a munkaviszonya
Nánási Anita	97	56	44	26	
Kecsedí Anikó	138	76	79	53	
Vigné Balogh Katalin	-	-	-	-	
Pókáné Kiss Anita	119	61	51	28	

Sőrés Judit	142	84	101	62	
Papp Andrea	35	17	-	-	2014.11.27. napjától áll fenn a munkaviszonya
Gulyás Mária Magdolna	85	41	27	20	
Molnár Lászlóné	-	-	-	-	Családgondozó asszisztens

A lezárt esetek száma nem jelent állandóságot, volt olyan gyermek/család, akit év közben újra gondozásba kellett venni (esetleg több alkalommal is), mert problémajelzés érkezett. Volt olyan család, aki elköltözött a településről, így esetátadásra került sor, majd újra visszaköltöztek és újra sor került kapcsolatfelvételtre.

A gyermekjóléti szolgáltatás működési tapasztalatai

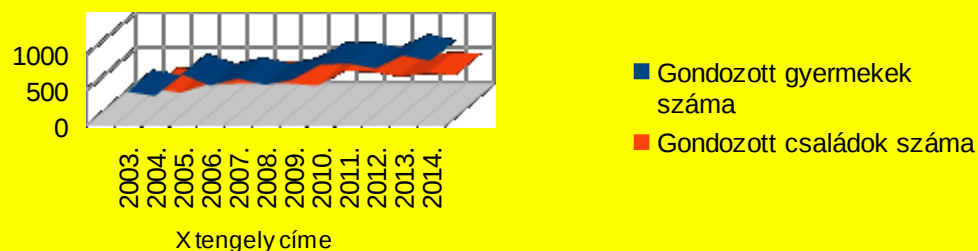
A Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Területi Irodájával kapcsolatba került veszélyeztetett kiskorúak száma 2014-ben 915 fő/419 család; tanácsadásban részesült 199 fő gyermek /136 család.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. Személyes segítő kapcsolat keretében a családgondozó a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (családgondozás) elősegíti a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását.

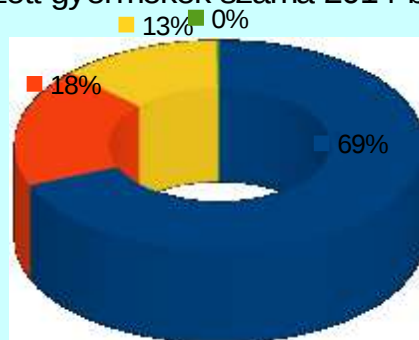
A gyermekek érdekében való beavatkozás célja **a képessé tevés, az egyéni felelősség hangsúlyozása**, a családok életének több síkján a gyermekek/családtagok érdekében változások generálása, melyek összhangban vannak a többségi társadalom értékrendjével, illetve a társadalom által elvárt és elfogadott viselkedésmóddal. A szociális munka, a személyes segítő kapcsolat hosszútávon ad választ a társadalmi elvárásokra. A hatékonyság eléréséhez a gyermekkel kapcsolatba kerülő valamennyi szervezet, intézmény szakemberének szemléletváltására és szoros együttműködésére van szükség.

A gyermekjóléti szolgálat gondozási tevékenysége 2003-2014 között

A gyermekjóléti szolgálat által gondozott gyermekek száma 2014-ben

- Alapellátásban gondozott gyermekek száma – 631 fő/év
- Védelembe vett gyermekek száma – 168 fő/év
- Szakellátásban lévő gyermekek száma – 117 fő/év

A sokproblémás családok általában több szociális munkástól, több intézménytől kapnak segítséget, de az esetek egy részében ellenállnak mindenféle változtatási kísérleteknek, több esetben a hatósági intézkedések ellenére is.

A veszélyeztetettség okai 2014. évben:

A gyermek környezetéből kiindulva:

- nevelési probléma: 488 eset
- szülők-, család életvitele (szenvedélybetegség, antiszociális viselkedés): 356 eset
- lelki-, fizikai elhanyagolás: 426 eset
- családi konfliktus: 206 eset
- kortárs csoport negatív hatása: 175 eset
- elégtelen lakáskörülmények: 369 eset

Magatartási- a gyermek viselkedése az irányadó:

- Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség: 133 eset
- Antiszociális/ aszociális viselkedés: 100 eset
- Tankötelezettség elmulasztása: 80 eset
- Csavargás: 86 eset

A gyermek egészségi problémájából, tanulási nehézségéből kiindulva

- tartós beteg: 10 eset
- magatartás-, vagy tanulási zavar: 95 eset

Anyagi:

- 110 eset /2013;
- 14 eset/2014

A gyermekjóléti szolgálat 2014. évi szakmai tevékenységének bemutatása

	Szakmai tevékenység száma (halmozott adat)	Ellátott gyermekek száma
Információnyújtás	300	156
Segítő beszélgetés	8515	915
Tanácsadás	981	316
Hivatalos ügyekben való közreműködés	7459	938
Családlátogatás	3820	915
Közvetítés más szolgáltatásba	1004	254
Első védelembe vételi tárgyaláson való részvétel	99	116
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel- nevelésbe vételi ügyek	33	50
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel- védelembe vétel	73	104
Elhelyezési értekezleten való részvétel	11	17
Pszichológiai tanácsadás	63	16
Jogi tanácsadás	202	95
Konfliktuskezelés	-	-
Sz szakmaközi megbeszélés	7	-
Esetkonferencia	176	186
Örökbefogadással kapcsolatos intézkedés	4	4
Adományozás	305	258
Szociális válsághelyzetben lévő <u>kiskorú</u> várandós anya gondozása	9	9

Aggodalomra ad okot, hogy nagymértékben emelkedett a **szociális okból veszélyeztetett várandós anyák** száma. 2012-ben 182 fő gyermek született Hajdúhadházon, a veszélyeztetett várandósok száma 144 fő volt. 2013-ban 199 fő veszélyeztetett várandós volt a településen, és az újszülöttek száma is ezzel megegyező volt. 2014. évben 202 fő gyermek született Hajdúhadházon, 4 esetben titkolt terhességből, 2 esetben halvaszülés történt, 9 fő veszélyeztetett kiskorú várandós anya volt.

A veszélyeztetettség okai az előző évek tapasztalataihoz hasonlóan a következők:

- nedves, zsúfolt, nem komfortos lakás;
- gondatlan szülői magatartás;
- alacsony intellektusú várandós anya;
- rossz személyi - és lakáshigiéniai körülmények;
- terhesség alatti vizsgálatok elhanyagolása;
- szenvedélybetegségek, családi problémák.

2014. évben 18 gyermek esetében került sor a családból való kiemelésre. 12 gyermek esetében ideiglenes hatályú elhelyezésre került sor, 6 gyermek esetében azonnali nevelésbe vételre került sor.

A családjukból kiemelt gyermekek szüleinek gondozása:

Nevelésbe vétel keretében 113 fő gyermek nevelkedett, akiknek a hozzátartozóik, családtagjaik 63 családban élnek a településen.

A családgondozók tapasztalatai megegyeznek az előző években tapasztaltakkal:

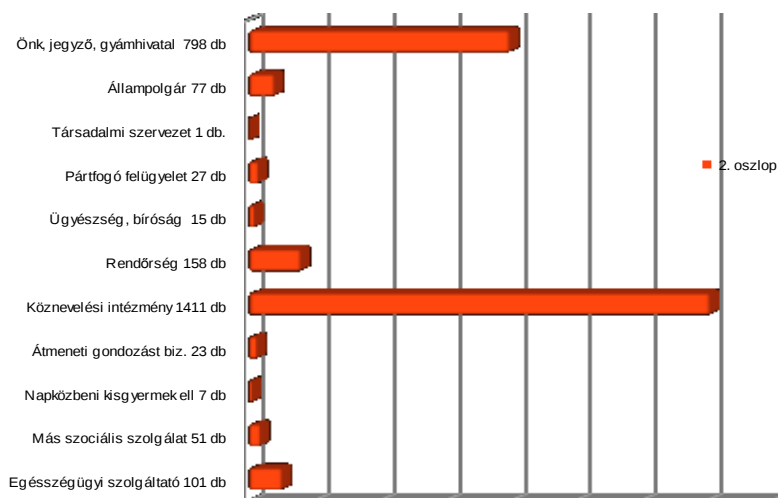
- az intenzív családgondozás ellenére a szülők nem vagy sok motiválást követően változtatnak korábbi lakás- és életkörülményeiken, így a gyermekek hazagondozása nehézségekbe ütközik;
- a szülők rossz anyagi körülményeikre, betegségekre és egyéb okokra hivatkozva nem a gyámhatóság által szabályozott módon élnek kapcsolattartási lehetőségeikkel;
- a szülők és családgondozók együttműködésére az egyoldalúság a jellemző, a szülők önként nem jelennek meg a gyermekjóléti szolgálatnál, az esetek többségében a gondozási tevékenység a családlátogatásokra korlátozódik.

A gyermekjóléti szolgálat családgondozója a családgondozás során személyes segítő kapcsolat keretében elősegíti a szülő és a gyermek kapcsolatának helyreállítását, továbbá a kapcsolattartás megvalósulását. A szülők számára nevelési, gondozási, háztartás szervezési-, háztartás gazdálkodási ismereteket ad át, közreműködik a család lakáskörülményeinek rendezésében, a lakás felszerelésének és berendezésének elfogadhatóvá tételében, a szülőket támogatja szociális és egyéb ellátásokhoz való hozzájutásban, ügyeik intézésében.

Szakmaközi együttműködés, a jelzőrendszer működése

A szakmaközi együttműködés, a jelzőrendszer működtetésének feltételei és módja a 15/1998 (IV. 30) NM rendelet 14-15. §-ai alapján történik.

A jelzőrendszer által küldött jelzések száma: 2647 db.

A

Hajdúhadházi Mikrotérsgégi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Területi Irodájához 2014. évben 1144 gyermek esetében érkezett 4408 darab megkeresés, jelzés. A területi iroda kimenő leveleinek - javaslatok, visszajelzések, esetátadások, stb. - száma 3352 darab. A családgondozás 628 fő gyermek vonatkozásában 2014. évben lezárásra került.

Szakmaközi esetmegbeszélésre 6 alkalommal került sor, a rendőrség, a védőnői szolgálat, a köznevelési intézmények, a gyámhivatal és a pedagógia szakszolgálat képviselőivel. Kiemelt fontossággal bírt ezeken a megbeszéléseken az iskolakerülő, óvodai nevelésben nem részesülő, igazolatlanul mulasztó gyermekek helyzetének feltárása, megoldási lehetőségek meghatározása. A másik prioritást élvező problémakör a személyi higiéné hiányával kapcsolatos nehézségek kezelésének lehetséges módjai. Egyeztetés történt a jelzések, jellemzések használhatóságával, pályázati lehetőségek kihasználásával, valamint a szabadidős tevékenységek szervezésével kapcsolatban.

2014.02.19-én a köznevelési intézményekkel történt egyeztetés a jelzési kötelezettség, a

problémajelzések tartalma, iskolapszichológusi ellátás témakörökben.

2014. 02.25-én került megtartásra az éves gyermekvédelmi tanácskozás, melyen a jelzőrendszer tagjainak írásos tájékoztatóit figyelembe véve átfogóan értékelésre került a jelzőrendszer éves működése, közösen áttekintésre került a település gyermekjóléti alapellátásának valamennyi formája.

2014.05.06-én a köznevelési intézmények és egészségügyi szolgáltatók részvételével a gyermekek személyi higiéniájával kapcsolatos problémák és lehetőségek kerültek megvitatásra, közös együttműködés kialakítása.

2014.05.20. gyámhivatali és a gyermekjóléti munka összehangolása.

2014.10.09 és 2014. 11. 25.- a megbeszélés témája: a gyermekek elhanyagolásának, bántalmazásának tünetei, a problémák felismerése, és a megoldásával kapcsolatos teendők megvitatása, módszertani útmutató/füzet elektronikus - és papír alapon történő átadása a jelzőrendszeri tagoknak.

Esetkonferenciára 176 alkalommal került sor, mely a családot és a családdal foglalkozó szakembereket is bevonva, egy adott család ügyében tartott megbeszélés. Az esetek döntő többségében iskolai igazolatlan mulasztás miatt került sor a megbeszélésre, de a hatósági intézkedésekre tett javaslatokat is megelőzte esetkonferencia.

A jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai az észlelő- és jelzőrendszer tagjainak beszámolóí alapján:

A Hajdú- Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatal Gyámügyi Osztálya szerint:

- A köznevelési intézmények, egészségügyi szolgáltatók jelzik a problémákat. A szolgálattal szervezett közös családlátogatások jól működnek és eredményesnek bizonyultak, fenntartása továbbra is indokolt. A gyámügyi osztály a tagok együttműködését jónak jellemezte.

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság szerint:

- A jelzőrendszer a körülmények figyelembe vételével megfelelő szinten működik. Alapvető probléma a település adottsága, kriminalitása, az itt élő emberek többségének szociális helyzete, állapota. Ez olyan mértékű terhet ró minden intézményre, mely igen nehezen kezelhető. Nagyon fontos feladat a rendőrség és a gyermekvédelmi szervek közötti már kialakult jó kapcsolat további ápolása, egymás kölcsönös tájékoztatása.

A Rózsai Tivadar Református Általános Iskola és Óvoda szerint:

- A jelzőrendszer jól működik a gyors reagálás és a családdal való kapcsolatfelvételben, a családgondozók készségesek, segítőkészek, nyitottak. A tanácsok és tájékoztatások minden kialakult helyzetben megfelelőek.

A Védőnői szolgálat véleménye szerint:

- A jelzőrendszeri tagok együttműködése jó, elegendő információt kapnak a tagok, a visszajelzések gyorsak, a problémamegoldások hatékonyak. A gyámhivatal képviselőivel közös családlátogatások nagyon pozitív változásokat hoznak a családok életében.

Hajdúhadház Város Jegyzője szerint:

- Az észlelő- és jelzőrendszer tagjai között szoros az együttműködés és folyamatos az információcsere. A jelzőrendszeri tagok együttműködését kölcsönös együttműködés jellemzi. Szükséges a gyermekek veszélyeztetettségének fokához igazodó hatósági intézkedések mihamarabbi kezdeményezése és elrendelése.

A Szilágyi Dániel Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola, Szakiskola szerint:

- A gyermekjóléti szolgálat munkatársaival jó kapcsolatot ápol az intézmény, segítőkészek, a problémamegoldásra nyitottak.

Az Aranykapu Óvoda szerint:

- Problémajelzés esetén segítséget kapnak, a rendszeres tanácskozások megtartásával az elmúlt tanévben összehangoltabb munka működött, az együttműködés megfelelő.

A Három Szirom Óvoda szerint:

- Egyes munkatársak igen kedvesek, segítőkészek, hamar reagálnak az adott problémára, de nem mindenki. Az írásbeli jelzések miatt tovább tarthat az intézkedés, információátadás hiánya előfordul az óvónők felé. Az észlelő – és jelzőrendszeri tagok között jó a kapcsolat, a konkrét ügyek személyes megbeszélése fontos lenne a hatékonyabb segítség érdekében. Vannak törekvő tendenciák a jelzőrendszer működésével kapcsolatban, de még mindig lehetne mélyíteni a kapcsolatot.

A Szivárvány Óvoda szerint:

- Jól működik a dokumentálás, egyre szorosabb és naprakészebb a kapcsolat. A gyorsabb visszajelzés talán a hatékonyságot még jobban elősegítené. A családgondozók egyre többet érdeklődnek a gyermekekről és a szülőkről, így naprakészebb stratégia dolgozható ki a problémák megoldására. Ötleteik, javaslataik kellő figyelmet kapnak, a jelzőrendszeri tagok együttműködése egyre jobb.

Dr. Gál Zsuzsanna gyermekorvos szerint:

- Az észlelő- és jelzőrendszeri tagok együttműködése jó, kiváló.

Dr. Sikula Erika gyermekorvos szerint:

- Telefonon napi szinten tart kapcsolatot a gyermekjóléti szolgálat munkatársaival, akikkel maximális együttműködés valósul meg.

Prevenációs tevékenység

A szolgálat munkatársai kiemelt feladatuknak tekintik a Hajdúhadházon élő dolgozó szülők gyermekei számára a tanítási időn kívüli minőségi gyermek felügyelet biztosítását, a szabadidő hasznos eltöltését szolgáló innovatív módszerek-, alternatívák megismertetését. A **Nyári Játsszóház** közösség-, és értékteremtő, hiánypótló szolgáltatás, melyet a szolgálat munkatársai a jövőben is meg kívánnak valósítani.

A Nyári Játsszóház programjaiban az első héten 47 gyermek, a második héten 40 gyermek vett részt 2014-ben, akik közül többen már visszatérő „vendégek” voltak. A családgondozók munkáját 6 iskolai közösségi szolgálatot teljesítő fiatal és 3 önkéntes játékmester segítette.

A szórakozás mellett egy kis hasznos információ is szövéődött a programokba, ugyanis több napon keresztül a Hajdúhadházi Rendőrkapitányság munkatársa, Kondor István bűnmegelőzési tanácsadó látogatta meg a játsszóházat. Kollégájával bemutatták a rendőrség munkáját, eszközeit, melyek közül a fegyver bemutató és a bevetési ruha különösen izgalmas volt a gyermekek számára. Előadásában azokra a veszélyekre is felhívta a figyelmet, melyek a mindennapokban is előfordulhatnak, megeshetnek a gyermekekkel.

A Társas-játék Klub foglalkozásai 2013. nyara óta elérhetőek a település lakosai számára. A szolgálat a Funkcióbővítő integrált települési fejlesztések Hajdúhadházon című ÉÁOP-5.1.1/D-12-2013-0017 kódszámú Funkcióbővítő integrált települési fejlesztések projekt keretében elkülönített Programalap felhasználásával tovább fejlesztette a tevékenységet. A **„Társas – Játék Programsorozat”** elnevezésű program 2014.11.01.- 2015. 04.30. között részesül támogatásban. A 2014. december 31-ig megvalósult programelemekkel

kapcsolatosan elmondható, hogy a rendezvények látogatottsága a tervezettnél magasabb volt.

A toborzás kezdeti nehézségei után a **Társas-Játék Klub** foglalkozásaira járó személyek száma ugrásszerűen megnőtt. A résztvevők azonban többnyire a gyermek korosztályból kerülnek ki, általában 14. életév alattiak. Kevés felnőtt látogatta a Társas-Játék Klubot, ők többnyire a rendszeresen látogató gyermekek idősebb testvérei, vagy szülei voltak. A klub foglalkozásait 7 alkalommal összesen 173 személy látogatta.

A Társas- Játék Klub foglalkozásaira beszerzett társas-, logikai-, stratégiai-, fejlesztő játékok nagy népszerűségnek örvendenek. A rendszeresen járó gyermekek már várják, hogy milyen új játékot ismerhetnek meg, illetve várják a lehetőséget, hogy újra személyes, értő figyelemmel feléljük forduló felnőttek között tölthessenek egy- egy délutánt. A klub ideje alatt a gyermekek szabadidejüket hasznosan, biztonságos környezetben töltik el.

Megfigyelhető, hogy egyre korábbi időpontban érkeztek a gyermekek, így nem csupán 15.00 órától állt nyitva a helyiség számukra, hanem 13.00 órától. Azokon a napokon is nyitva tartott a klub amikor más a program megvalósításához kapcsolódó rendezvény is zajlott, pl.: drogprevenációs előadás, Karácsonyi alkotóház után.

A **Karácsonyi alkotóház** megvalósítása valódi sikerélmény volt a szolgálat valamennyi dolgozója részére. A megvalósítás pályázati forrásból, adományokból, illetve önerőből történt.

A Karácsonyi alkotóházban 12-12 halmozottan hátrányos helyzetű család és gyermekeik vettek részt, összesen 90 fő. A program első napján kisgyermeket nevelő, szegregátumban élő, halmozottan hátrányos helyzetű fiatal anyákat és gyermekeiket látták vendégül. A második napon a szolgálat munkatársai által gondozott, mélyszegénységben élő nagycsaládok közül hívták meg azokat, akik leginkább rászorultak a támogatásra.

"Karácsonykor mintha kicsit melegebb lenne a világ..."- hangzott el a színdarabban, mellyel a szolgálat munkatársai igyekeztek a meghívottak számára ünnepi hangulatot teremteni.

A program megvalósulása során a szülők és a gyermekek lehetőséget kaptak arra, hogy különböző kreatív technikák elsajátítása során ünnepi díszeket, illetve apróbb ajándékokat készítsenek egymásnak. Ezt követően az intézmény dolgozói saját készítésű süteménnyel kedveskedtek a résztvevőknek. A közös süteményezést ajándékosztás követte, melyet minden résztvevő örömmel fogadott. A karácsonyi program 138 főt érintett.

A **Drogprevenációs előadás** a településen tevékenykedő szakemberek által egyik legjobban várt programelem volt. Kiss József szociális munkás, kizárólag a gyermekekkel „négy szem közt”, felnőttek jelenléte nélkül tartotta meg az előadását. A pedagógusok, családgondozók, szülők „kizárásra” kerültek az előadásról, így azonnal sikerült a 22 fő résztvevő kiskamasszal bizalmi kapcsolatot teremtenie. Az első előadás tapasztalatai alapján a szakember megfogalmazta, hogy nem csupán ismerik, hanem alkalmanként fogyasztják is a helyi általános iskolás korú gyermekek a drognak ugyan nem minősülő, de minden képen tudatmódosító és egészségkárosító szereket.

Hiánypótló tevékenységként kezdték el 2013-ban a **Fiatal anyák klubja** foglalkozást, melynek célja családi életre nevelés, háztartásvezetési, gyermeknevelési, háztartásgazdálkodási ismeretek átadása, jó gyakorlatok megismertetése, házi praktikák megtanítása, higiéniai szokások kialakítása.

Az intézmény **önkéntes fogadó szervezet**, így lehetőséget biztosítanak munkatapasztalat szerzésre is.

A Szolgálat lehetőséget biztosít a nemzeti köznevelésről szóló törvény szerint az érettségi bizonyítvány kiadásához szükséges ötven óra **iskolai közösségi szolgálat** teljesítéséhez, amelyet első alkalommal a 2016. január 1-je után érettségi vizsgára jelentkező tanulóknak kell igazolniuk. A megye jónéhány középiskolájával írásbeli szerződés megkötésére került sor az iskolai közösségi szolgálat teljesítése kapcsán.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Területi Irodája által felkínált tevékenységek, amelyekben részt vehetnek a diákok:

- **Karácsonyi játszóház:** közösségi program szervezésében és lebonyolításában való részvétel, 8 órás szolgálati időkeretben évi egy alkalommal.
- **Nyári Játszóház:** közreműködés közösségi programban, mely dolgozó szülők gyermekei számára tanítási időn kívüli minőségi gyermekfelügyeletet biztosít 50 órás szolgálati időkeretben évi egy alkalommal 10 munkanapon keresztül napi 5 órában.
- **Informatikai támogatás** – folyamatosan egész évben munkanapokon.
- **Adományszervezés** – gyűjtőakciók szervezése és lebonyolítása, készletrendezés.
- **Csoportfoglalkozás** – (Társas-játék Klub) a szolgálattal kapcsolatban álló kiskorúak számára szervezett foglalkozásokon közreműködés heti 2 órában.

Együttműködés civil szervezetekkel

Az intézmény szervezési feladatai körében gondoskodik a gyermekvédelmi feladatokat ellátó személyek és intézmények együttműködéséről, így a településen jelen lévő civil és nem civil szervezetek, egyházak, intézmények bevonásával nyilvántartást vezet a Hajdúhadházon elérhető szabadidős programokról, és felkéri a szervezeteket, hogy nyújtsanak tájékoztatást programjaikról, amelyekről értesíti a gyermekeket, a szülőket (törvényes képviselőket), valamint az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelősöket.

A Szolgálat munkatársai civil szervezetet hoztak létre, mely Humán Aktivitást Támogató Ház Egyesület (HAT-Ház Egyesület) elnevezéssel bejegyzésre került, szolgáltatásokat, feladatokat még nem lát el.

- Az Életfa Segítő Szolgálat Egyesület együttműködésben Hajdúhadház Város Önkormányzatával és a Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Területi Irodájával közösségfejlesztő folyamatot indított 2012 februárjában. Az együttműködés a civil szervezet által szervezett programokon való részvételben, helyiségbiztosításban valósul meg. A program során két családgondozó közösségfejlesztő képzésen vett részt.

- A Szolgálat munkatársai kiemelt feladatuknak tekintik a mindennapi megélhetést segítő támogatásokhoz - főleg élelmiszer, ruházat, gyermekruházat- való hozzáférés biztosítását. Több szervezettel kapcsolatfelvételre, megállapodáskötésre került sor a 2014-es évben, így szinte egész évben folyamatosan megvalósult a legrosszabb anyagi és szociális körülmények között élő családok dologi támogatása. Állandó támogatójuk a Magyar Református Szeretetszolgálat Közhasznú Alapítvány debreceni központja, továbbá a Palánta Sorsfordító alapítvány, A Magyar Élelmiszerbank Egyesült, Alapvető Egyesület, Magyar Vöröskereszt Hajdú- Bihar Megyei Szervezet, Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány Közhasznú Alapítvány.

- A Szolgálat **terepgyakorlati oktatást** biztosít a szakirányú felsőfokú szakképesítésben, illetve szakirányú felsőfokú képzésben részt vevő hallgatók számára. A hallgatók fogadásának feltételeként a szolgálat 7 fő munkatársa **bejegyzett terepoktató** a Hajdú- Bihar Megyei Kereskedelmi és Iparkamaránál. A felsőoktatási intézményekkel írásbeli megállapodás keretében valósul meg az együttműködés (Debreceni Egyetem Egészségügyi Főiskolai Kar, Gyermeknevelési Kar, Társadalomtudományi Tanszék).
- Az Országos Kriminológiai Intézet és a Hajdú- Bihar Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala közös **érték- kutatást készített a gyermek – és fiatalkorú bűnelkövetők vonatkozásában**. A kérdőíves kutatás célja annak vizsgálata, hogy van-e különbség a kriminális értelemben veszélyeztetett és kriminális értelemben nem veszélyeztetett, illetőleg a hátrányos helyzetben lévő roma és nem roma, valamint

hátrányokkal nem küzdő roma és nem roma gyermekek értékrendje között. A kutatás próbalekérdezése Hajdúhadházon történt, majd a hajdúhadházi gyermekjóléti szolgálat által gondozott fiatalok köréből került ki a mintavételi csoport jelentős része is. A családgondozók dr. Sárík Eszter (OKRI) ügyésszel és dr. Szöör Beáta (HBM Kormányhivatal) gyermek- és ifjúságvédelmi koordinátorral együttműködtek a kérdőívek kidolgozásában, majd a felmérés elkészítésében.

3.2. Gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása

Gyermekek napközbeni ellátása - Bölcsőde

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 41-42. §-ában illetőleg a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 35-36. §-ban rögzített bölcsőde igénybevételével kapcsolatos feladatokat a Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsődei Intézményfenntartó Társulás fenntartásában működő Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsőde látja el. Ellátási területe Hajdúhadházra, Téglásra és Bocskai kertre terjed ki. A Bölcsőde a 2014. évben hajdúhadházi székhellyel és egy hajdúhadházi, valamint egy téglási telephellyel működött. A hajdúhadházi telephely 2014. augusztus 31. napján megszüntetésre került, egyetlen gyermek sem maradt intézményi ellátás nélkül.

A Hajdúhadházi bölcsőde 48 férőhelyes intézmény, 15 fő főállású és 1 fő szerződéses dolgozóval működik.

A csecsemő-, kisgyermeknevelők, 7 órát töltenek a csoportban és a 7. órán túl elláthatják, akár a bölcsődén kívül is munkaköri kötelezettségüket (családlátogatás, játék vásárlás). Ebben az egy órában kell az adminisztrációjukat (üzenőfüzet, törzslap, fejlődési napló) elkészíteni, illetve ezt az órát használhatják felkészülésre, a csoport életének megszervezésével kapcsolatos teendőkre. A gondozónők heti váltásban végzik munkájukat.

A technikai dolgozók a takarításon kívül a gyermekfelügyeletben is nagy szerepet töltenek be, segítik a gondozónők munkáját, hogy a folyamatos napirend gördülékenyen menjen.

A Bölcsődével egy gyermekorvos áll munkaviszonyban, aki feladatait heti 4 órában látja el.

A Bölcsőde napközbeni ellátást nyújtó intézményként a következő szakmai alapelvek szerint működik: gondozás-nevelés egysége, egyéni bánásmód és személyi állandóság biztosítása saját gondozónői rendszerrel. Fontos az aktivitás, az önállóság segítésének támogatása, pozitív megnyilvánulásokra való támaszkodás, a rendszeresség és fokozatosság elvének biztosítása.

A gyermek a családé és a legjobb helye a családban van. A bölcsőde olyan pluszt tud adni a családnak és a gyermekeknek a képzett gondozónőivel és az alkalmazott nevelési módszereivel, mely a gyermek fejlődését, közösségi szocializációját a 0-3 éves korban a legintenzívebb módon fejleszti és a kreativitást növeli.

A bölcsődei élet megszervezése a jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirendet foglalja magába. A napirendet úgy alakítják ki, hogy a gyermek egyéni igényeit időben kielégíthesse a gondozónő, de közben a közösség életében is áttekinthető rendszer legyen, megteremtve a biztonságérzetet, az időben való tájékozódást, az események előrelátását és az önállósodás lehetőségét.

A napirend az étkezések köré csoportosul. Fontos, hogy az egymást követő gondozási műveletek naponta ismétlődve, ugyanabban az időben és sorrendben történjenek és azokat sietség nélkül, nyugodt, elfogadó hangulatban a gyermek aktivitására építve végezhesse el a

gondozónő.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsőde olyan családbarát bölcsődeként kíván működni, ahol az ellátás összhangban van a gyermek szükségletével, megfelel a szülők igényeinek. A bölcsőde és a család közötti kapcsolat jellegének megváltozásával, a családok igényeihez igazodó új gyermekellátási formák bevezetésével, mellyel tágul a bölcsődével kapcsolatba kerülő családok köre, a kisgyermekeket otthonnevelő szülők tanácsot és segítséget kaphatnak a gondozónőktől.

A bölcsőde által nyújtott különszolgáltatások:

- speciális tanácsadás,
- időszakos gyermekfelügyelet,
- játékkölcsönzés.

Ezeket a szolgáltatásokat azok a szülők vehetik igénybe, akik nem rendszeresen viszik gyermeküket a bölcsődébe.

Folyamatos képzésekkel, továbbképzésekkel emelik szakmai munkájuk színvonalát.

A gyermekek a korszerű táplálkozási elvek és a nyersanyagnorma figyelembevételével megkapják mindazt a rendeletben előírt fontosságú ételmi anyagot, ami az egészséges fejlődésükhöz nélkülözhetetlen.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsődében az alapellátáshoz szükséges tárgyi feltételek 2014-ben is biztosítva voltak. Arra törekszenek, hogy optimális mennyiségű és minőségű felszereltség vegye körül a gyermekeket. Ezt szolgálja a játszó sarkok kialakítása, az egyéni játszási lehetőségek biztosítása (mese-építő-pihenő). A gyermekek környezetét és komfortérzetét, biztonságérzetét elősegítő berendezéseket, puhasarkokat alakítottak ki a pihenés és az elmélyült egyéni játék érdekében. A korcsoportonkénti játékkészlet megfelelő. Játékeszközeiket folyamatosan tudták bővíteni, sok készségfejlesztő játék beszerzése szülői segítséggel valósult meg. A vers-mese-mondóka-ének be van építve a gyerekek mindennapi játéktevékenységébe.

A szűkös pénzügyi lehetőségekhez képest 2014-ben is jó kihasználtsággal működött a Bölcsőde. Nem minden gyereket tudtak azonnal felvenni, ezek a gyerekek várólistára kerültek.

Az intézményben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma:

2014. május 31-én:

- 41 gyermek étkezett ingyen,
- 3 gyermek 50 %-os kedvezményben részesült,
- 24 gyermek vonatkozásában 100 %-os térítési díjat fizettek.

2014. december 31-én:

- 20 gyermek étkezett ingyen,
- 7 gyermek 50 %-os kedvezményben részesült,
- 22 gyermek vonatkozásában 100 %-os térítési díjat fizettek.

- Gyermekek átmeneti gondozása - Helyettes szülői ellátás

Az önálló helyettes szülői ellátás kialakítása már 1999-ben megkezdődött Hajdúhadházon. A jelöltek elvégezték a megfelelő tanfolyamot. A képviselő-testület 2000-ben elfogadta az alapító okiratot és a helyettes szülőkkel kötendő megállapodás-tervezetet. A Hajdú-Bihar

Megyei Közigazgatási Hivatal Megyei Gyámhivatala GYH. 3854/2/2003. számú 2003. május 16-án kelt és 2003. június 05-én jogerőre emelkedett határozatával a helyettes szülői szolgáltató tevékenységet engedélyezte. A szolgáltató tevékenységet egy fő látta el a településen, az elhelyezhető gyermekek száma 2.

Hajdúhadházon 2014-ben senki sem vette igénybe a helyettes szülői ellátást. Az eddigi tapasztalatok szerint – probléma esetén – a szülők a gyermekek, valamint a családok átmeneti otthonát választják. Ez az ellátás az átmeneti otthonokkal ellentétben helyben áll rendelkezésre és sokat segítene azokon a családokon, ahol a szülők akadályoztatásuk (pl.: kórházi kezelés, műtét) miatt a gyermekek felügyeletét a rokonok, nagyszülők segítségével nem tudják megoldani. Ezzel megelőzhető lenne a hatósági intézkedéssel járó gyermekvédelmi gondoskodás és a gyermekeknek iskolát sem kellene váltani, nem szakadnának el teljesen környezetüktől.

4. Az ellenőrzések tapasztalatai

Aranykapu Óvoda

Az intézményben a 2014. évben nem volt szakmai ellenőrzés.

Három Szirom Óvoda és Szivárvány Óvoda

Az intézményekben a 2014. évben a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve tartott ellenőrzést. Az ellenőrzés során megállapították, hogy az óvodák helyiségei rendezettek, tiszták. A dokumentációk törvényesek és hitelesek voltak. Mindkét óvodánál az udvaron lévő homokozók takarófoliáját hiányolták, de ezen hiányosságok pótlásra kerültek.

Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsőde

A Bölcsődében a 2014. évben a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala a jogszerű működés ellenőrzése céljából ellenőrzést tartott. A szakmai ellenőrzésbe bevonásra került a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Balmazújvárosi Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Intézete, mely az ellenőrzés során közegészségügyi hiányosságot nem tapasztalt.

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala az ellenőrzés során megállapította, hogy a dolgozók esetében a kinevezésben a munkavégzés helyét és a munkakör megnevezését pontosítani kell, mely pontosítások megtörténtek. A helyszíni szemle, a dokumentáció áttekintése eredményeként megállapításra került, hogy a személyi, tárgyi feltételek, a gyermekek elhelyezésének körülményei, valamint a dokumentációk a jogszabályi előírásoknak megfelelnek.

Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Az intézmény fenntartója a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ, felügyeleti szerve az Oktatási Hivatal, ellenőrzés, adatbekérés folyamatosan történik.

Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Területi Irodája

2014. évben belső ellenőrzés keretében Gerencsérné Fazekas Márta intézményvezető ellenőrizte a gyermekjóléti szolgálat dokumentációját az egyéni esetkezelés kapcsán.

Megállapításai szerint a területi iroda munkatársai által vezetett szakmai dokumentáció nem tükrözi az elvégzett munka mennyiségét és hatékonyságát. Az ellenőrzést követően ez módosult, már gyermekenként készülnek el a környezettanulmányok, valamennyi

mellékletükkel együtt. A gondozási tervek és a helyzetértékelések külön-külön lapokon kerülnek rögzítésre. A visszajelzésekre és a határidők betartására fokozott figyelmet fordítanak a családgondozók.

Az éves munkatervben rögzítésre került, hogy a szakmai vezető negyedévente ellenőrzi a családgondozók által vezetett adatlapokat az intézményvezetővel közösen kialakított elvárásoknak megfelelően. A szakmai vezető munkáját a területi irodavezető ellenőrzi.

Helyettes szülői ellátás ellenőrzése

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala 2014-ben az önálló helyettes szülő működésének ellenőrzésére hivatalból eljárást indított. Az ellenőrzés során megállapításra került, hogy a helyettes szülő nem lakik a lakásban, mely ily módon nem alkalmas az ellátás biztosítására. A helyettes szülő elmondta, hogy nem áll szándékában a szolgáltatást tovább biztosítani. Az ellenőrzés során tapasztalt hiányosságokra tekintettel a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala határidő tűzésével felhívta a fenntartót, hogy egészítse ki a helyettes szülői ellátással kapcsolatos rendeletet, állapítsa meg a helyettes szülői ellátás során fizetendő intézményi térítési díjat, készítse el a helyettes szülői jogviszonnyal kapcsolatos írásba foglalt megállapodást, készítse el a helyettes szülői hálózatban elhelyezett gondozottak törvényes képviselőjével kötött megállapodás tervezetét és adjon tájékoztatást az új helyettes szülő személyéről és a szolgáltatói nyilvántartásba történő adatmódosítás iránti kérelmet nyújtsa be.

A fenntartó a hiányosságokat az előírt határidőig (2015. március 31. és 2015. április 30.) pótolta, az iratokat benyújtotta, elkészítette a helyettes szülői jogviszonnyal kapcsolatos írásba foglalt megállapodást, a helyettes szülői hálózatban elhelyezett gondozottak törvényes képviselőjével kötött megállapodás tervezetét, tájékoztatást küldött az új helyettes szülő személyéről, a szolgáltatói nyilvántartásba történő adatmódosítás iránti kérelmét benyújtott, kiegészítette a helyettes szülői ellátással kapcsolatos helyi rendeletet és megállapította az ellátás során fizetendő intézményi térítési díjat.

A hiánypótlást követően a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya megállapította, hogy a személyi, tárgyi feltételek, a gyermekek elhelyezésének körülményei, valamint a dokumentáció a jogszabályi előírásoknak jelenleg megfelelnek.

5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása

Az elkövetkezendő évek fontos feladata lesz egy gyermekvédelmi koncepció megalkotása, mely tartalmazna helyzetfelmérést a lakosságra és a meglévő ellátásokra, szolgáltatásokra vonatkoztatva, valamint részletesen meghatározná azokat a hiányosságokat, amelyek terén fejlesztésre van szükség.

A problémák hatékonyabb kezelése érdekében a településen működő köznevelési intézményekben szükség lenne egészségőrök, képzett iskola- és családkoordinátorok, iskola-óvodapszichológusok és pedagógiai asszisztensek, logopédusok, gyógypedagógusok alkalmazására.

Szükséges lenne a családok anyagi biztonságának megteremtése érdekében a munkahelyteremtés a szülők részére.

Az óvodák vonatkozásában a lehetőségek függvényében szükséges lenne a 2 fős óvónői norma kialakítása.

Szükséges a gyermekek indokolatlan hiányzásainak visszaszorítása, ennek érdekében még szorosabb együttműködés az intézmények között.

Szintén szükséges lenne szélesíteni a szabadidő hasznos eltöltését, az alternatív napközbeni ellátást biztosító gyermekprogramok és a preventív programok körét a településen.

6. A bűnmegelőzési program, valamint a gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetők számának, az általuk elkövetett bűncselekmények számának bemutatása

6. 1. A bűnmegelőzési program

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a Város bűnmegelőzési koncepcióját 2004. április 08-án az 51/2004. (IV.08.) HÖ. sz. határozatával fogadta el. A koncepció I. Pontjában az általános alapelvek kerültek rögzítésre, elsőként a bűnmegelőzés fogalma, majd az alkotmányos követelmények a bűnmegelőzéssel kapcsolatban. Azon belül meghatározta a jogállamiság elvét, az arányosság elvét, a társadalmi kirekesztődés elkerülésének fogalmát valamint az együttműködés elvét.

A II. Pont részletesen tartalmazza a koncepció célját. A III. Pontban kerültek felsorolásra a koncepció résztvevői illetőleg itt lettek rögzítve azok a civil szervezetek és társadalmi önszerveződések, amelyekkel az önkormányzat képviselő-testülete együtt kíván működni.

A IV. pont részletezi Hajdúhadházon a beavatkozási területeket, valamint a bűnmegelőzésben kialakított prioritásokat. A prioritások élén a gyermek- és ifjúságvédelem, különösen a fiatalkorú bűnözés megelőzése, csökkentése szerepel. Másodikként a város biztonságának fokozása, harmadikként a családon belüli erőszak megelőzése, negyedik pontként az áldozattá válás megelőzése, az áldozatok segítése illetőleg a bűnisméltás megelőzése lett meghatározva. A prioritások meghatározzák azokat a szerveket, szervezeteket, amelyek részt vállalnak az adott területen és tartalmazzák a megvalósítandó feladatokat.

Az V. pont a koncepció megvalósulásának módját rögzíti. A képviselő-testület az önerőből való finanszírozás mellett, pályázati úton nyert támogatásból illetve támogatásokból kíván fellépni a koncepcióban megfogalmazott helyi bűnmegelőzés érdekében.

Egy biztonságosabb Hajdúhadház reményében olyan komplex jelzőrendszert kíván létrehozni, melynek tagjai együttesen, gyorsan reagálva, a körülményeknek megfelelően tudják a felmerülő problémákat megoldani, kezelni.

6.2. A gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetők számának, az általuk elkövetett bűncselekmények számának bemutatása

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság adatai alapján 2014-ben a gyermekkorúak és fiatalkorúak körében a bűnelkövetések száma a következőképpen alakult.

	Gyermekkorú	Fiatalkorú
Bűncselekmény elkövetésekor	36	74
Szabálysértés elkövetésekor	42	76

A gyermekkorúaknál a bolti lopás, míg a fiatalkorúaknál a bolti lopás, a kerékpár lopás és a fa lopás volt a leggyakoribb.

A gyermek- és fiatalkorú bűnelkövetők által elkövetett bűncselekmények száma nemek szerinti és bűncselekmények szerinti megoszlása 2014-ben

	1-13 éves	14-18 éves
Testi sértés	2	9
Közlekedés biztonsága elleni bűncselekmény	4	2

Becsületsértés	0	0
Zaklatás	0	1
Erőszakos közösülés	0	0
Megrontás	0	0
Közfeladatot ellátó személy elleni erőszak	0	1
Közérdekű üzem megzavarása	0	0
Garázdaság	8	17
Közokirat hamisítás	0	0
Magánokirat hamisítás	1	0
Lopás	26	32
Betöréses lopás	0	14
Rongálás	2	5
Csalás	0	0
Rablás	0	5
Összesen:	43	86
Ebből:		
Férfi	39	70
Nő	4	16

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság 2014-ben Hajdúhadházon összesen 461 bűncselekményt regisztrált, melyből összesen 129 bűncselekményt, azaz az összes elkövetett bűncselekmény 27,9 %-át követték el a gyermek- és fiatalkorúak.

A táblázat adataiból kitűnik, hogy a legnagyobb számban elkövetett bűncselekmény a lopás volt, mely a gyermek- és fiatalkorúak által elkövetett bűncselekmények 44,9 %-át tette ki. A második leggyakrabban elkövetett bűncselekmény a garázdaság volt, mely a gyermek- és fiatalkorúak által elkövetett bűncselekmények 19 %-át tette ki.

Az adatok rávilágítanak arra, hogy a 14-18 éves gyermekek pontosan kétszer annyi bűncselekményt követnek el, mint a 14 év alatti gyermekek. A bűnelkövetők 84,5 %-a férfi, 15,5 %-a nő volt.

A gyermek- és fiatalkorú bűnelkövetők jellemzői

A korábbi évekhez hasonlóan továbbra is megállapítható, hogy Hajdúhadházon a lakosság összetételéből adódóan, nagyon sok család a létminimum alatt él, rendszeres jövedelemmel nem rendelkeznek (kivéve családi pótlék), életszínvonaluk, körülményeik elmaradnak az elvárttól, amelyben nemcsak a társadalom a hibás, hanem a családfenntartók is hozzájárulnak ehhez a magatartásukkal. A közmunkaprogramban résztvevők helyzete egy fokkal talán jobb, de ez sem jelent végleges megoldást számunkra. Sok családban még mindig az igény mezőgazdasági munkavállalásból van bevétel. Jellemző a családokra, hogy a jövedelem beosztása nem megfelelő, ad-hoc jelleggel költenek és a legtöbb esetben sajnós a gyermekekre fordítanak a legkevesebbet.

Az ilyen családokban a gyermekek sem kapják meg a megfelelő értelmi, érzelmi fejlődéshez szükséges alapokat, és sok esetben ebből alakul ki a gyermekek elhanyagolása is, idővel a kiskorú veszélyeztetése a nem megfelelő ruházkodás és a nem megfelelő táplálkozás miatt. Amennyiben a gyermek óvadába vagy iskolába jár ott hétköznapiakon legalább biztosítva van a napi többszöri étkeztetése.

Ezekből a családokból kerülnek ki a kiskorú bűnelkövetők is, akik nem kapják meg a családtól a megfelelő háttérrel, a támogatást, a helyes irányt, így a szülőkhöz hasonlóan iskolázatlanok maradnak és hamarabb kaphatóak bűncselekmények elkövetésére. Az

elkövetők iskolai végzettsége legtöbb esetben az általános iskola 7-8. osztálya, illetve attól csak alacsonyabb iskolai végzettség. Sajnos már évek óta megfigyelhető az a tendencia, hogy az elkövetők egyre fiatalabbak és a problémák egyre inkább az általános iskolába járó gyermekekre irányába tolódtak el. A helyi középiskolában elenyésző a problémajelzés, szinte nem is érkezik a Hajdúhadházi Rendőrkapitánysághoz.

Kiskorúak sérelmére elkövetett bűncselekmények 2014-ben

	Szülő által	Testvér által	Egyéb, rokon, hozzátartozó	Kiskorú által	Felnőtt által	Intézmény munkatársa által
Testi sértés				3	4	
Kiskorú veszélyeztetése	11					
Tartás elmulasztása	2					
Üzletszerű kéjelgés elősegítése					3	
Kitartottság					1	
Szeméremsértés				1	2	

A 2013. évhez képest **2014-ben**

- a kiskorúak sérelmére elkövetett testi sértések száma nem változott,
- a kiskorú veszélyeztetések száma öttel csökkent,
- a tartás elmulasztása eggyel csökkent,
- az üzletszerű kéjelgés elősegítése és a kitartottság száma nem változott,
- a szeméremsértések száma eggyel csökkent.

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság tapasztalatai szerint továbbra is problémát jelentenek az általános iskolákban történő bántalmazások, garázdaságok, ilyen ügyekben több esetben kellett eljárást indítaniuk. Bizonyos tanulók terrorizálják a rendesen tanulni akaró gyermekeket, bántalmazzák őket, pénzt követelnek tőlük, megrongálják az iskola felszerelési tárgyait és megfenyegetik a tanárokat. Több ilyen eljárást folytattak, de gyermekkor miatt meg kellett szüntetni az eljárásokat, illetve vádemeléssel is éltek nem egy esetben.

Két esetben indult kábítószer fogyasztás illetve terjesztés miatt eljárás. A vevőkörben több fiataikorú is volt, de tekintettel arra, hogy az általuk használt és árult szerek nem minősültek kábítószernek, így az eljárás mindkét esetben megszüntetésre került.

A hozzátartozók közötti erőszak miatti ideiglenes megelőző távoltartás tapasztalatai

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság adatai alapján az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelésére 2014-ben 14 esetben került sor (2013-ban 19 esetben). A távoltartott személyek mind a 14-en férfiak voltak.

Jellemző ezekre az esetekre, hogy egy családi vita alkalmával alakul ki egy olyan konfliktushelyzet, amelyekben az elkövető fizikálisan bántalmazza az áldozatot vagy életét, testi épségét közvetlenül fenyegető kifejezést tesz. A 14 esetből 11 alkalommal játszott szerepet az alkohol a konfliktusok kialakulásában.

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság tapasztalatai szerint jellemző, hogy főként az alacsonyan iskolázott munkanélküli, halmozottan hátrányos helyzetű családoknál kell elrendelni a

távoltartást, akiknél a megszokott élethez hozzátartozik az, hogy amikor pénzhez jutnak alkoholt vásárolnak, és addig isznak, míg a pénzük el nem fogy. Mivel ezek a családok nem képesek a jövedelmüket beosztani, esetlegesen spórolni, így ha távoltage elrendelésre kerül sor, a távoltage személy nem tud hová menni, illetve a részére kiadott tájékoztató szereplő hajléktalan szállóba nem kíván menni, valamint az utolsó tömegközlekedési eszköz elmentele után oda semmivel sem tud elutazni, mivel járművel sem rendelkezik.

A rendőrség gyermekeket érintő áldozatvédelmi tevékenységének bemutatása

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság 2013 szeptemberétől rendelkezik egy fő bűnmegelőzési előadóval, aki a kapitányság területén lévő általános iskolákban tart bűnmegelőzési órákat, melynek keretében az áldozatvédelmi témakört is érinti. A prevenciós előadások keretében foglalkoznak többek között bűnmegelőzéssel, diákcserével vagy bűncselekmény, erőszak, agresszió, "Z" generáció, az internet veszélyei, drog-alkohol prevenció és a fiatalkorúak javítóintézete kérdéskörével.

A bűnmegelőzési tanácsadó heti rendszerességgel előadást tart az osztályfőnöki órákon a Szilágyi Dániel Gimnáziumban. A kapitányság területén található általános iskolákban és gimnáziumokban rendszeresen tart prevenciós és áldozatvédelmi előadásokat. A bűnmegelőzési tanácsadó 2014 szeptemberétől mint droprevenciós tiszt is ellátja feladatát. Az általános és középiskolában szülői értekezletet és több előadást is tartott prevenciós jelleggel ebben a témakörben. Telefonos ügyeletet és fogadó órát is tart illetve e-mail-en is elérhető bárki számára.

A bűnelkövetés és bűnismétlés megelőzése céljából indított programok

A Hajdúhadházi Területi Baleset-megelőzési Bizottság (Hajdúhadházi TBB) nagyon jó kapcsolatokat ápol az Önkormányzattal, az oktatási intézményekkel, óvodákkal, a helyi civil szervezetekkel. Céljuk, hogy a gyerekeket már egészen kis koruktól kezdve a szabályos közlekedésre, a jogkövető magatartásra ösztönözzék és neveljék. Ennek szellemében 2013-ban több saját kezdeményezésű rendezvényt is tartottak a gyerekek részére.

A Hajdúhadházi TBB nemcsak a feladatkörébe tartozó balesetmegelőzési tevékenységre fektetett hangsúlyt 2014-ben, hanem több balesetmegelőzési előadást is tartott, az elsősegélynyújtás alapjait is oktatták.

A legjelentősebb programok:

- "Sulimoped" program

Az ORFK "Sulimoped" programjához csatlakozva 35 hetedik és nyolcadikos tanuló szerzett segédmotorkerékpár jogosítványt. A diákok 5 iskolából (Hajdúhadház, Téglás és Bocskai kert településekről) kerültek ki. A Hajdúhadházi TBB a gyermekek kiválasztásában, a szülők tájékoztatásában segédkezett, valamint a Hajdúhadházi Rendőrkapitányság nagyterme szolgált oktatás, tájékoztató és vizsateremként.

- Osztályfőnöki órák

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság már több éve elindított egy nem mindennapi kezdeményezést az óvodások illetve az általános iskolás gyermekek részére. A kezdeményezés lényege, hogy kihelyezett osztályfőnöki óra keretében a gyermekek ellátogatnak a rendőrkapitányság épületébe. A látogatás során megismertetik a gyerekeket a rendőri munkával, bepillantást nyerhetnek a rendőrség szervezeti felépítésébe, az egyes szakterületek munkájába. Bemutatják nekik az épület fontosabb helyiségeit, köztük az

előállító helyiséget is, ahol némi rálátást kapnak arról, hogy mi vár azokra az állampolgárookra, akik rossz útra tévednek. Ezeken túl a rendőrségi járművekkel, a rendőrök felszereléseivel is megismerkedhetnek a gyerekek. A kapitányság nagytermében egy rövid előadást hallhatnak azokról a fontos dolgokról, hogy kit értesítsenek, ha baj van, kit engedhetnek be a lakásba, milyen alapvető közlekedési szabályokat kell betartania egy gyalogosnak vagy kerékpárosnak.

- Toborzás

A Hajdúhadházi TBB 2014 novemberében részt vett a Rendőrkapitányság nagytermében tartott toborzáson is, ahol a pályaválasztás előtt álló helyi diákok részére a bűnügyi, közrendi és közlekedési szolgálati ág munkáit is bemutatták.

Tevékenyséjük havi lebontásában:

Január hó:

Az Aranykapu Óvoda négy csoportjának tartottak előadást a Hajdúhadházi Rendőrkapitányság épületében. (résztevők száma: 60 fő)

Február hó:

A Dr. Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában a "Sulimoped" program keretében tartottak tájékoztatást (résztevők száma: 90 fő)

Március hó:

- A Szivárvány Óvoda öt csoportjának tartottak előadást a Hajdúhadházi Rendőrkapitányság épületében. (résztevők száma: 70 fő)

- Középiskolás Közlekedésbiztonsági Kupa:

A Rendőrkapitányság ötödször csatlakozott a vetélkedőhöz. A Szilágyi Dániel Gimnázium tanulóit a kapitányság közlekedési előadója készítette fel. Személygépkocsi kategóriában az első helyet hozták el. (résztevők száma: 4 fő)

Április hó:

- **K.I.K.:** Az iskolai közlekedésre nevelést segítik elő a Kerékpáros Iskola Kupa területi fordulói. A versenyző gyermekeken túl rengeteg érdeklődőt vonzanak ezek a rendezvények, melyek a szabályos közlekedés irányába mozdítanak el. A rendezvény nagyon sikeresnek mondható, hiszen a területi fordulókön szinte kivétel nélkül minden iskola képviseltette magát. (résztevők száma kb 30 fő)

- **Rajzpályázat:** Az OBB az általános iskolák alsó és felső tagozatos tanulói és az óvodások számára ismét meghirdette a "Közlekedésbiztonság gyermekszemmel" című rajzpályázatát, mely felhívás eljuttatásra került az intézményekbe, ahonnan szép számmal érkeztek alkotások.

Május hó:

- **Pindur-Pandur KI-MIT-TUD:** hatodik alkalommal vettek részt a Nemzedékek Biztonságáért Közhasznú Alapítvány által óvodásoknak rendezett vetélkedőn. A vetélkedőre 4 óvoda és 2 iskola alsó tagozatos diákjait a közlekedési előadó készítette fel, melyen ismételten szépen szerepeltek a gyerekek. (résztevők száma: 50 fő)

- **Gyermeknap:** Május végén a Hajdúhadházi TBB lebonyolította hagyományos "Gyermeknap" rendezvényét, melyet a Csokonai Művelődési Házban rendeztek meg. a rendezvényen közel 400 gyermek vett részt, ahol megismerkedhettek a rendőrségi járművekkel, eszközökkel, ujjnyomat vételen vehettek részt. Minden résztvevőt szóróanyaggal jutalmaztak, valamint a KRESZ teszt kitöltésében jeleskedőket ajándécsomaggal jutalmazták. (résztevők száma: 400 fő)

Június hó:

- **Közlekedési nap az OVI-ban:** a Szivárvány Óvodában bonyolították le a hatodik "Közlekedési nap az oviban" elnevezésű rendezvényt. A rendezvény alkalmával az óvodás korú gyerekek megismerkedhettek a helyes gyalogos közlekedéssel, valamint a rendőrségi járművekkel, eszközökkel. (részvevők száma kb. 500 fő volt)

Július hó:

A Hajdúhadházi Mikrotérsgégi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a FIX Pont Egyesület által szervezett nyári napközis tábor keretein belül bűn- és balesetmegelőzési oktatást, valamint rendőrségi bemutatót és a rendőrkapitányság látogatását tartották meg. (részvevők száma: kb. 40 fő)

Augusztus hó:

Közlekedési tábor: A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság területén a megyében egyedülálló módon a nyári közlekedési szaktábor 5 település (Hajdúhadház, Hajdúsámson, Nyíradony, Téglás, Bocskai kert) bevonásával szerveződött. A gyerekek egy héten keresztül ismerkedhettek a közlekedési szabályokkal és kapcsolódhattak ki a Zemplénben. A Magyarország Közlekedésbiztonságáért Alapítvány jóvoltából Ceglédre is érkeztek gyerekek a táborba, továbbá a MAK alapítvány és a Nemzedékek Biztonságáért Közhasznú Alapítvány jóvoltából sok ajándékkal lettek gazdagabbak a tábor ideje alatt rendezett közlekedési versenyben résztvevő gyerekek. (részvevők száma: 80 fő)

Szeptember hó:

Tanévkezdési kampány: A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság 2014. szeptember hónapjában a tanévkezdéssel kapcsolatos feladatokat a Polgárőrséggel közösen hajtotta végre. A reggeli és a délutáni időszakban az iskolákhoz közeli gyalogos átkelőhelyeken és forgalmas csomópontokban, a szolgálatban lévő állomány segítette a forgalmat, a helyi polgárőrséggel együtt. A gyermekek védelme érdekében az iskolákhoz gépkocsival érkező szülőket figyelmeztették a passzív biztonsági eszközök használatára, azokat a szülőket, akik már többszöri figyelmeztetésben részesültek szankcionálták is. 2014-ben sem történt személyi sérüléses baleset az iskolák közelében.

November hó:

- A Szivárvány Óvoda öt csoportjának tartottak előadást a Hajdúhadházi Rendőrkapitányság épületében. (részvevők száma: 80 fő)

- **GY.I.K.:** Az iskolai közlekedésre nevelést segíti elő a Gyermek Iskola Kupa. (részvevők száma kb. 30 fő)

December hó

- **Látni Látszani akció:** A "Látni és látszani" nevet viselő országos közlekedésbiztonsági kampánnyal kapcsolatban 2014. november 6. és 2014. december 12. között a Hajdúhadházi Rendőrkapitányság illetékességi területén az alábbi intézkedések történtek:

A kampány időszaka alatt 2014. november 26-27-ig Hajdúhadházon a Polgárőrséggel együtt a közmunka programban résztvevők, az állatvásárra érkezők és a város kerékpárosainak átfogó műszaki ellenőrzését végezték el, melynek keretében a hiányosságokat a rendelkezésükre álló szóróanyagokból pótolták. (részvevők száma: kb. 225 fő)

Előre be nem tervezett rendezvények:

A FIX Pont Egyesület felkérésére bemutatót és oktatást tartottak a hajdúhadházi mozgássérült gyerekek részére a rendőrkapitányság épületében. (részvevők száma: 15 fő)

Észlelő- és jelzőrendszer

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság 2014-ben 98 esetben élt jelzéssel a Hajdúhadházi Mikrotérsegi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat felé problémajelző adatlapon. Szóban, telefonon több alkalommal éltek jelzéssel, de ezekről a jelzésekről nem áll rendelkezésre pontos adat. Az előadók folyamatos kapcsolatban vannak a Szolgálat munkatársaival kiskorú veszélyeztetése büntett vizsgálata során.

A jelzőrendszer a körülmények figyelembevételével megfelelő szinten működik. Alapvető probléma a település adottsága, kriminalitása, az itt élő emberek többségének szociális helyzete, állapota. Ez oly mértékű terhet ró minden intézményre, amely csak igen nehezen kezelhető.

Gyermekvédelemmel kapcsolatos szakmai továbbképzések

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság 1 munkatársa bűnmegelőzési előadói képzésen (3 nap), 1 fő drogreprevenációs továbbképzésen (1 nap), 1 fő Fk. továbbképzésen Debrecenben (jelzőrendszer, gyermekbántalmazás), és 1 fő az iskolai bűnmegelőzési tanácsadók regionális továbbképzésén vett részt Szolnokon.

7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés

Hajdúhadházon sokrétű civil munka folyik. Tevékenységi körük széles spektrumú, az egészségügyi, a szociális, az ifjúsági, a kulturális és a városszépítési szervezetektől kezdve, a művészeti, az iskolai alapítványokon, a sportegyesületeken keresztül a fogyatékkal élők önszervezői szervezetéig igen szerteágazó, sok-sok ember önkéntes munkájához biztosítanak keretet, jogi formát. A településen jelenleg 59 civil szervezet működik.

A településen élénk, aktív civil élet folyik, amely a társadalom minden területét érinti. A civil szervezetek új szint visznek a város életébe, közösségi akcióikkal erősítik a település lakosságának lokálpatriotizmusát. A helyi civil szervezetek fontos szerepet töltenek be a helyi társadalom közösségformálásában, a helyi identitástudat erősítésében.

A településen tevékenykedő civil szervezetek működéséhez, illetve az általuk szervezendő eseményekhez Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a civil szervezetek támogatásáról szóló 4/2014. (II.04.) önkormányzati rendelete alapján eseti jelleggel, egyedi elbírálás alapján biztosít anyagi forrást. Jellemzően azonban minden szervezet saját maga teremti elő a működéséhez szükséges forrást, sikerrel pályázva különböző támogatási alapokhoz.

Hajdúhadház Város Önkormányzata több civil szervezettel is együttműködik:

- Hajdúhadházi Polgárőr és Tűzoltó Egyesület
- Radnóczi Ferenc Kertbarátkör: szüreti felvonulás, zöldség gyümölcs és dísznövény kiállítás
- Hajdúhadházi Kosárlabda Klub,
- Hajdúhadházi Futball Klub,
- Hagyományörző Lovasklub: fogathajtó versenyek,
- HAJDÚVITÉZ Kulturális és Sportegyesület,
- FIKSZ Pont Egyesület:jogi tanácsadás, továbbképzés
- Helyi óvodák alapítványai: rendezvények szervezése, lebonyolítása
- Életfa Segítő Szolgálat Egyesület

8. Összegzés

Értékelve a 2014. évet megállapítható, hogy Hajdúhadház Város Önkormányzata a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról megfelelően gondoskodik. Az önkormányzat és az intézmények között szoros az együttműködés, folyamatos az információcsere.

A Város vezetése már korábban is felismerte egy új óvoda építésének szükségességét, ezért az Új Széchenyi Terv Észak-Alföldi Operatív Program támogatási rendszeréhez “Három Szirom Óvoda építése Hajdúhadházon” címmel benyújtotta ÉAOP-4.1.1/A-11-2012-0014 jelű pályázatát. A pályázatot a Regionális Operatív Program Irányító Hatóság vezetője 199.630.688,-Ft összegű támogatásra érdemesnek ítélte. Az új óvoda 2014. márciusában megépült, a gyerekek a 2014/2015. nevelési év kezdetén vehették birtokba az új épületet.

A Három Szirom Óvoda új épülete a Bajcsy-Zsilinszky utca elején, a Poroszlai Kúria helyén épült. Az épület érdekes építészeti megoldással egy kör alakú folyosóval ölelni körül a telek közepén található védett tiszafát. Az óvoda épületében öt csoportszoba és egy tornaterem is helyet kapott.

A lehetőségek függvényében szükséges a 2 fős óvónői norma kialakítása, a gyermekek indokolatlan hiányzásainak visszaszorítása és az intézmények közötti együttműködés szorosabbá tétele, a gyorsabb információcsere.

Tekintettel arra, hogy a Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Területi Irodája által kezelt problémák nagy részét a gyermekek szülők általi elhanyagolása teszi ki, ezért különösen fontos továbbra is nagy hangsúlyt fektetni a gyermeknevelési, életnevelési technikák szülők számára való megtanítására.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatnál 2014 májusa óta működik a **Fiatal anyák klubja**, mely klub foglalkozásainak célja a családi életre nevelés, háztartásvezetési, gyermeknevelési, háztartásgazdálkodási ismeretek átadása, jó gyakorlatok megismertetése, házi praktikák megtanítása, higiéniai szokások kialakítása.

A Fiatal anyák klub működésének eddigi tapasztalatai alapján elmondható, hogy a programban tartósan részt vevő anyák családi, szociális körülményei javultak, gyermeknevelési ismeretei bővültek. A gyermekeik teljes körű ellátása során a megszerzett ismereteket tudják hasznosítani, ezáltal javultak a mélyszegénységben élő gyermekek egészséges fejlődési feltételei.

Továbbra is kidolgozásra vár a következő években egy olyan gyermekvédelmi koncepció, amely különösen nagy hangsúlyt helyez a krízishelyzetben lévő családok gyermekeinek ellátására, megjelöli a területen jelentkező hiányosságokat és kitűzi a fejlesztés irányát,

valamint a megvalósítás módját, menetelét. Ez annál is inkább fontos lenne, mert 2004. évben elkészült és 2009. évben aktualizálva lett a település szociális szolgáltatástervezési koncepciója, amely megállapította, hogy a településen a fiatalok nagy aránya miatt a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokra legnagyobb az igény a lakosság körében.

Hajdúhadház, 2015. május ...

Csáfordi Dénes
polgármester

Készítette:

Dr. Tóth Judit
jogi referens

Hajdúhadház, 2015. május 20.

Tisztelettel:

Antal Ferenc
SZCSEB elnöke

Az előterjesztést összeállította:

Dr. Tóth Judit
jogi referens